

S.359(32)

0-16

AM/7/13. K32/13 J.R.S. Masiangoko.
Cases described as witchcraft, seduction and
Bolo. Adultery (Luxma)

1/12

Rantsobe e kile yare a tsoga a fithela ngwana wa gagwe Ntsobe a kgaotswe moriri a sa itse gore o kgaotswe ke eng. A be a tsamaya a bitsa ngaka ya gagwe. Ge e fithla e laela ya bolela gore ngwana moriri wa gagwe o pomilwe ke mosadi wa morokologadi wa gile le ene. Rantsobe a be a itse mosadi yo wa mmina noko. A be a kopa ngaka gore e mo alafele ngwana yoo. Ngaka ya mmolella gore ngwana yo o tla swa ge a ka se ke a alafiwa kapele. Ngaka ya tshepisa Rantsobe gore yona ge e ke alafa e tla dirisa gore mosadi yo a be a tle kwa go T Rantsobe. Rantsobe a bolella ngaka gore o batla jaalo, a ntsha kgomo a re "Ge o le ngaka kgomo ke e" Ngaka ya re fela ke batla nku e ntsho gore ke tle ke beole mosimane ka mafura a yona". Rantsobe a ntsha nku e ntsho a naya ngaka. Ngaka ya tsaya nku ele ya e tlhaba ya tsaya mafura mo go yona, ya tlhakanya le ditlhare ya beola mosimane moriri o setseng a o tlhakanya le ditlhare a be a o tsaya a oepela. Ngaka e be e tsaya nku ele e ya kwa yona, e laela.

2. Rantsobe gore a lebele gore go diragalang malatsi a mabedi ga a sena go feta mosadi yola a neng a bootse moriri wa mosimane a be a tsenwa ke bolwetse. Ge monna wa gagwe a batla ngaka gore e mo laele, ge ngaka e mo laela ya fithela a ne a lekile gore o lowa mosimane wa Rantsobe jaanong ngaka ya Rantsobe e buseditse bolwetse ko ene. Ngaka ya bolela monna wa gagwe gore mosadi yo wa gago o loile mosimane wa Rantsobe bolwetse bo ba gagwe bo bogolo ga se bo bo ka kgonegang. Ge e fela gore ngaka ya Rantsobe e dirolle, ke gona mosadi yo, a ka folang. Ke gona Rampeo a yang kwa go Rantsobe go bua le ene kafa mosadi wa gagwe a lwalang ka teng. Ge Rantsobe a utlwa Rampeo a bolela gore mosadi wa gagwe ke ene a pomileng moriri wa ngwana wa gagwe, a be a mo isa kwa kgosing go utlwa gore o ne a yo dirang ka ona. Ge a sina go tsena kwa kgosing morena a itumela a laela gore Rampeo a tle kwa kgotleng gore ba tle ba mmotse gore a mosadi wa gagwe o wa lowa.

3 Rámpeo ge a tsena kwakgotleng go sena batho e le morena le Rantsobe fela a be a bolela gore ga a itse fo. Morena a ntsha banna ba bedi gore ba yo botsa mosadi wa Rampeo gore a ke ene a pomileng mosimane wa Rantsobe. Lolo le Lewabe ge ba tsena ko ene ba mmotsa ka gore o ne a lwala thata, a dumela gore ke ene a o pomileng. A bolela gore o na a batla go bolaya mosimane yo. Banna ba le ba boela kwa kgosing ba fete ba begela morena kafa mosadi a ba boleletseng ka teng. Ge ba sena go bolela morena, morena a be a bitsa lekgotla la dingaka ge di sena go phuthega a be a di bolela gore di laole mosadi wa morokologadi gore ke ene a rumulaneng, ngaka e alafileng mosimane a alafile mo e leng gore mosadi yo a swe. Morena/a^{ge} sena go utlwa kafa dingaka di buang ka teng a laela gore mosadi yo a tseiwe a yo go bolawa ke mophato wa monna wa gagwe. Banna ba tsaya mosadi wa gagwe ba ya go mmolaya kwa nageng. Monna wa gagwe le ene Rampeo a kobiwa mo motseng Molorane, le bana ba gagwe.

Renawa.

4 Bogologolo basadi ba bedi Mokarang le Moitshodi ba kile ba tshwarwa kwa lapeng la Dibue ba ne ba ile go lowa. Monna o Dibue o na a tshengwa ke baloi bosigo a sa tlhe a itse gore a ka reng. Ka mosho a mongwe le o mongwe ge a tshoga a fitlhela madi a tshetswe mo lapeng mme a sa itse gore a tshetswe ke mang. Ke gona a tswa mo motseng wabo wa Molorane a yo go batla ngaka kwa kgakala. Ge ngaka ya seka leswarwa ge e fete e laola ya mmolela gore o tshengwa ke batho ba agileleng le bona, la bobedi ba tla mmolaya. Ngaka ele ya lesarwa ya be a simolla e alafa lapa la monna Dibue o kafa e itseng ka teng e ebe e mmolela gore a lebele gore go tla diragalang. Bosigo ge ba robetse ya kwa ntle ba utlwa batho ba bua, mme ba se ke ba ya kwa ntle. Ka mosho ge ba tsoga ba fitlhela basadi ba bedi ba robetse fa khutlwaneng ya lapa ba tshotse madi ka lenyetana. Dibue a be a ya kwa kgosing go bega basadi bana . Ge a sena go bolela morena a be a ntsha banna ba bararo gore ba yo go tsaya basadi bao. Ge banna ba tsena kwa, ba fitlhela

5 basadi bao ba sa apara sepe. Ba be ba bua le ngaka ele ya

leserwa ya Dibue gore e ba ire gore ba tsamae. Ngaka ya ba tshwara ka selthare ba simolla go tsamaya banna bale ba ba isa kwa kgosing ba sa apara sepe, le madi ale ba ntse ba a tshotse ka lenyetana lele, ge ba sena tsena kwa kgossing morena a ntsha banna ba bangwe gape gore bona jaanong ba tsamaise basadi ba le motse gore ba bonwe ke motho o mongwe le o mongwe gore basadi ba ke bona baloi. Ge ba sena go nne ba tsamaisiwa le motse, morena a laela mophato wa Majanko gore o ba bolaya kwa kgakala ba lahlelwe mo bodibeng mabore. Ge ba sena go bolawa morena a laela gore banna ba basadi bao le bana ba bona ba fuduge mo motseng wa Molerane. Banna bao ba tswa mo motseng ka taelo ya kgosi. Morena a bolela batho gore gore re tllile go bolaya baloi batlhe ba ba tle neng ba tshwara mo motseng mo. A ba bolela gore boloi ga re bo rate. Batho ke gore ba ipabale mo boloing, yo a tla tshwarwang ke ene ko a nosi.

6.

T Ratsetse (Molorane.)

Actual Case:-

Ramantsi o kile a tshwara ke mosimane Kotsetse Morwai a kgaola mogayla wa poo ya Kotsetse. Morwai ge a ntse a disitse a be a bona Ramantsi a tla kwa dikgomong tsa abo. Ge a tsena mo tsona a be a tshwara poo ka mogatla a o kgaola boditse a be a tsamaya, ntenka mosimane wa mmona. Mosimane Morwai ge a tsena kwa morakeng a se dirileng a fete a bolela ntatagwe se Ramantsi a se dirileng. Ge Kotsetse a utlwa a be a kwata a gakala thata a be a ya kwa kgosing go bega se Ramantsi a se dirileng. Morena a sena go utlwa se Kotsetse a se buang a utlwa a raya Kotsetse a re "A o itse se Ramantsi a yo se dirang ka mogatla wa poo"? Kotsetse a bolela kgosi gore Ramantsi o lowa dikgomo tsa gagwe ka ona. Morena a bitsa Ramantsi a mmotisa gore a ke nnete o kgaotse mogatla wa poo ya Kotsetse. Ramantsi a dumela gore ke nnete o kgaotse. Ge morena a mmotisa gore o na a yo dirang ka ona, a bolela gore o na a yo go alafa ka ona. Morena a mmotisa gore o no o kopile mo mang ge o ne o batla. Ramantsi a pallwa ke go bua. Kwa morago morena a bolela Ramantsi gore ga se ka molao wa setho gore monna o mongwe le o mongwe a tsene mo

7

sakeng la monna o mongwe kwa ntle ga tumelo ya gagwe. Le ge o batla sengwe (gomo) e le mo sakeng la gagwe o tshwanetse gore o ye kwa go mong wa lesaka pele, o fete o mmolele se o se batlang. Ke ene a tla go athholelang gore o ka tsena mo lona wa tsaya se o se batlang mo teng.

Morena ke gona a batla ngaka gore a laole gore Ramantsi o na a dirang ka mogatla wa poo. Ge ngaka e latlha tlhabana ya kgomo ya bolela gore di wele thwa gadima. Ramantsi o na a ya go bolaya dikgomo mmogo le Kotsetse mong wa dikgomo. Ke ge morena a laela gore Ramantsi a ntshe ditlhare tsa gagwe tso tsotlhe ke metsitsana ya tsona. Ge a sena go di tlisa fa kgotleng morena a laela gore banna ba di bofolle ba di mo komise. Tse dingwe a di kcoma tse dingwe a re ga di jewe. Morena a di mo pateletsa, a di ja tso tsotlhe a koma se le se. Bosigo monna Ramantsi a swa, a bolawa ke ditlhare tse a di jeleng. Morena a bolela batho gore monna yo Ramantsi o, o na a lowa, o bolailwe ke ditlhare tsa gagwe tse a neng a lowa ka tsona.

8

Lentswana khunou.
(Molorane)

Matlhare o kile a senya mosetsana Mapula, ge Matlhare a bodiwa a dumela gore ke ene a mo sentseeng. Fela Matlhare a bolela gore o tla mo nyala. Baramosetsana ba kopa Baramosimane dikgomo tse tharo tsa ge mosimane a suthile lesaka la Ramosetsana. Ge Matlhare a utlwa jalo a re "Ge dikgomo tse tharo tse e se bogadi a ka se ke a tlhele a nyala mosetsana Mapula". Baramosetsana ge ba utlwa mosimane a re ga a tlhele a nyala mosetsana ba isa kgetse kwa lekgotleng. Ge ba tsena kwa kgotleng la kgoro ya bona ba bolela gore bona ba bona ngwana wa bona a sentse ke mosimane Matlhare. Ge re botsa Matlhare, Matlhare a re bolela gore ene o tla nyala mosetsana. Ge re bontsha Matlhare gore ge o re o tla nyala mosetsana, re batla dikgomo tsa ge o suthile lesaka, re batla dikgomo tse tharo e se gore ke tsa bogadi jaanong Matlhare ere ge go ntse jalo a ka se ke a nyala mosetsana. Banna ba re "Di tlile pila re tla kopana le Ramatlhare".

359

9

Ka mosho kgetse ya tsena banna ba botsa Matlhare gore a ke nnete o sentse mosetsana, a/dumela gore ke nnete o mo sentse. Banna ba fela ba sa ntse ba mmotsa gore ene o reng jaanong Matlhare a bolela gore o na a dumetse gore o tla nyala mosetsana jaanong bo-rragwe ba batla dikgomo tharo me e se bogadi. Ge ele jalo ga ke ikutlwe gore nna ntsha dikgomo tse le tsa bogadi. Ge Matlhare a sena go bolela a be a fetsa ba botsa Ramosetsana gore a ne a reng. Ene a bolela gore ene ge mosimane a nyala ke batla dikgomo tse tharo, ge a sa mo nyale ke batla tse tlhano. Banna ba di be ela Ramosimane are "Ke ya utlwa fela Ramosetsana o ya godimo". Banna ge ba sena go utlwa kafa Ramosetsana a bolelang kateng, ba bolela Ramosemane gore jaaka mosimane a re ga a nyale, re kopa mosimane a re fe kgomo tse tlhano, ya bothano ke ya lekgotla Ramosimane a re ke ya rapela ga se ke ga thusa sepe, kwa morago a be a di ntsha engwe ya bothano ya nna ya lekgotla. Dikgomo tse nne tsa newa Ramosetsana kgetse ya fela. Kwa morago ge ngwana ole wa mosetsana a sena go gola a setse e le mosimane ya ka disang, Bamosimane ba be ba re ba ya go mo tsaya gore a tlo ba disetsa. Ba bolela Bamosetsana, ba gana go utlwa bamosimane ba bolela jalo. Ba ba bolela gore le ganne le nyala mmagwe, le ka rata ngwana mmagwe le sa mo rate jaang. Ge le tsaya ngwana le tsaya le mmagwe. Ge le sa tsee mmagwe ngwana le ka se ke la mmona, Bamosimane ba tlholwa ke go tsaya ngwana ole gore a tle a tlo disa. Ba dumelana kwa gae gore batla nyala mosetsana. Ke ge go tswa Rangwanago Matlhare go bua le Bamosetsana, ge ba sena go utlwa le banna ba bo mosetsana ga be go ya nkokwago Matlhare le Rakgaidagwe go o fetsa kang le basadi. Ge ba sena go kopanya puo ba be ba bolela dikgomo tsa bogadi di le tharo. Bamosetsana ba di gana ba re ba batla di le thataho.

10

11

Ba boela ba ntsha e le ngwe tsa nna nne ba boela ba ya go di bega gore jaanong di nne. Kwa b morago ba di dumela ba ntse ba ngongorega gore tse pedi di saletse eng. Ge ba sena go dumela dikgomo ke gona kwa morago ba ntsha dikgomo ke gona kwa morago ba ntsha Rangwanago le nkokwago Matlhare

359

Matlhare babatli ba mosadi gore ba yo go kopa mosadi. Ke gona ba nyala mosetsana ba mo nyadisiwa ke go tlhoka modisa ge e ne e se jalo ba ka be ba sa mo nyala ka gore mosimane o ne a sa tlhe a morata. Le gona Ramosetsana o na a le bogale a sa rate sepe, a sa batle go utlwa sepe ge ba ne ba re bona ba batla ngwana fela mmagwe ene ba sa mo tsee. Ramosetsana are "Mabu a mo fathhile gore ba ka tsaya ngwana mmagwe ene ba sa mo tsee". Mosadi wa Matlhare o nyetswe ka mohuta o, ge e kabe Ramosetsana a sa gana, Matlhare a ka be a sa nyala mosetsana o. Fela ge ba sena go nyala ga go a ka ga nna matshwenyego ape kwa morago ba ntse fela ka kagiso.

12

Fela mosadi ga a ka phela sebaka se se lele e ntse ngwaga tse tharo le Matlhare a be a tlhokofala. Ge a sena go swa, ke ge B_g Ramosetsana ba ntsha monna mosadi wa Matlhare gore a yo tshola bana ba mogolowe. (A ya seantlo) ke gore a be a nyalwa ke Matlhare a sa mo ntshetsa bogadi. Le go mmatla a sa mmatla a ntshitswe ke lefomo la bo matsalagwe gore a tlhokomele bana ba ga mogolwe. Mosadi wa Matlhare ge a swa o na a na le bana ba bedi. Ke bona ba ba neng ba yo go tsholwa ke monnagwe.

Silase.

13

Mosimane ntswane o kile a senya mosetsana. Ge Baramosetsana ba tlile go bega gore Ntswane o ba senyeditse ngwana ba bile ba bolela le ngwana o setse a tshotse, baramosimane ba gana ba raya baramosetsana gore ke eng ge le ne le sa bolele ngwana a ise a tsholwe. Baramosimane ba bolela baramosetsana gore motho o tlosa tlosangwa le molato, ga go ko go letiwa gore molato o gole motho a sa bolelewe. Ba gana ba bolela gore ga se molato wa bona. Baramosetsana ba ya kwa kgorong ya bona ba bolela kafa baramosimane ba ba bolelalng ka teng. Kamoshho ge kgang e tsena baramosimane ba bolela gore bona ba bona baramosetsana ba ba begela ngwana ba tsewe ba sikile ba begela molato kwa tshimologong, jaanong ba ikutlwa gore ba ka re begela molato o re sa o itseng. Banna ba botsa ramosetsana gore go ntse jaaka baramosimane ba bolela.

Ramosetsana a dumela gore go ntse jalo ga a ka a ba begela molato o sa ntse o simologa. Banna ba di tlogela fo, ba botsa mosimane gore ke nnete ke ene a sentseng mosetsana, mosimane a se ke a ganela a bolela gore jaaka motsana a bolela go ntse jalo, banna ba lebisa mosimane dikgang kafa mosimane a ipolelang kateng. Ramosimane a re "Ke ya utlwa kafa mosimane a ipolelang ka teng, fela kgang ya molao ke gore motho o tlosa-tloswangwa le molato. Jaanong nna ga ba mmpolela go supa gore molato ga se wa me" Banna ba botsa ramosimane gore a o ipona molato. Ramosimane a re ga a ipone molato. Banna ba bolela ramosimane gore ba mmona molato ka gore mosimane gaa ikganetse. Ba athola ramosimane dikgomo tse pedi ka gore

Ramosetsana
Ramosimane ga a ka a mmolela molato kwa tshimologong.

Ramosetsana ene ba mo athola kgomo le pedi ge a sikile a bolela/ ramosimane molato tshilologong. Kgomo le pedi ba di ja kgotleng, kgomo tse pedi tse ntshitsweng ke ramosimane tsa newa ramosetsana. Ba molela gore a seke a tlhole a dira jalo a uta molato o gola kwa morago abe ele gona a o begelang. Ba mmolela gore ge a ka tlhe a dira jalo, a uta molato o gola kwa morago e be le gona o begelang. Ba mmolela gore ge a ka tlhele a dira jalo molato o tla wela ene, ke ene a tla duela.

Actual case:-

Adultery

Ramorwai o kile a nyala mosadi ana le mosadi sebaka, ba be ba nna le bana ba le bararo, ge ngwana wa bofaro a sena go tsholwa, Ramorwai a be a ya kwamorakeng, a nna sebaka kwa teng. Ge a ntse a le kwa teng, ga be go tla monna o mongwe mo motseng mo, a be a ratana le mosadi wa Ramorwai. Monna yole a be a senya mosadi ge a sena go mo senya mosadi yole a abe a bolela monna yo gore kana re dirile molato ka gore monna wa ka ga a yo o kwa morakeng. Monna yole Ranko a se ke a re sepe. Kwa morago Ramorwai a tla kwa gae. Ge a tsena mosadi wa mmegele gore o dirile molato le Ranko. Ramorwai a ba lebelela gore Ranko o tla tla a mmegele kafa/a dirileng ka teng, nyaya beeke tse pedi di ya feta a sa bone sepe. Kwa morago Ramorwai o begela Ranko kafa mosadi wa gagwe a moleletseng ka teng.

Ranko ga a utlwa a ganela gore ga se ene a dirileng molato o.
 Ramorwai a boela kwa mosdi a mmolela gore Ranko o wa ganela
 gore ga se ene. Mosadi ge a utlwela gore Ranko wa fanela a be
 a bolela monna gore e ke kgona Ranko a tla fa pele ga me.
 Ramorwai o bitsa Ranko gore a tle kwa go ene. Ge Ranko
 a tsena Ramorwai a mmolela kafa mosadi a molleletseng ka teng.
 Ranko a fanela thata, a ganetse mosadi a bolela mosadi gore
 ke santlha a tla fa lapeng le la gagwe. Ke ge Ramorwai a isa
 kgetsi kwa kgorong. Kwa teng le gona a ganela. Kwa morago
 ke ge ba re ba tla nta ngwana a tsholwa pele ke gona kgetsi e
 tla tleng e tsena. Ngwana ge a sena go tsholwa ka letsatsi
 le a tsetsweng ka lona Ramorwai a ya go mmege kwa kgorong.
 Banna ba re "Nte ngwana a fetse malatsi a ka nang kana ka
 kgwedi." Ge kgwedi e sena go fela, Ramorwai a simola a tsoga
 a tsosa kgetsi ngwana a isiwa kwa kgorong ge a tsena kwa teng
 a fete a begwa, banna/ba mo tsaya mo go mmagwe ba mo lebela
 ba fithela a tshwana le Ranko pila a samo fose gope. Ge ba
 sena go mo lebela ba botsa mosadi gore o kopane le Ranko leng.
 Mosadi a bolela sebaka se a kopaneng le Ranko ka sona. Ge o
 ba se lebela ba fithela tota e le sebaka se eleng sa ngwana
 yo. Banna ke gona ba simola ba bolela Ranko gore ga ba ke
 ba tsaya fela mo ene, bona ba tsaya mo setshwanong sa ngwana
 yo. Ba tlhola Ranko kgomo tse tlhano tse pedi e le tsa ge a
 itatotse thata, le gore ba bile ba emela gore ngwana a tsalwe
 pele, kgomo tse ge a sena go di ntsha ba ntsha tse nne ba di
 naya Ramorwai, ya botlhano ba e eja mo kgorong ya bona. Ba
 bolela Ranko gore ge a ka tlhe a tlisiwa ka molato fa kgorong
 e, a ntse a itatola, ba tla mo athola kgomo a be a kgwatha,
 gore a seke a ruta batho ba bantsi gore go a tle go ganelwe.
 Banna gape ba bolela Ramorwai gore a lae mosadi wa gagwe
 gore a seke a tlhele a dumela banna banna kwa tlung ya gagwe.
 Ge monna wa gagwe a seyo. Fela ba se ke ba mmona molato.

Rantsowa o kile a nyala mosadi, fela mosadi yo erile
 a iae a nyalwe ke Rantsowa a be a ne a ratana le monna yo
 mongwe.

18

Ge Rantsowa a ntse a na le ene, Rantsowa ge a ya le motse mo moshong, monna yole a be a tla kwa lapeng la Rantsowa. Ge a tsena mosadi wa Rantsowa a be a mo tlhabela kgogo. Rantsowa motshegare ge a boela kwa gae, o fitlhela monna yo mosadi wa gagwe a mo apetse kgogo. Rantsowa a leba fela a se ke a bua sepe. Rantsowa le monna yole ba ja kgogo mmogo. Tsatsi le lengwe gape ge a tswa kwa le motse o fitlhela monna Nokwane gape fa tlung ya gagwe. Rantsowa ga a bua sepe, fela a simola go lepa mosadi wa gagwe. Rantsowa a be a laela mosadi gore etlare ka malatsi a mararo a sena go feta a tla ya kwa morakeng sebaka sa kgwedi. Mosadi ole wa gagwe a be a bolela monna ole Nokwane gore Rantsowa o tla ya kwa morakeng ka letsatsi la boraro. Ka letsatsi leo, Rantsowa a be a ya ka morakeng, fela e se gore o rata go ya kwa teng, a etsa leaho la gore a bone mokgwa wa mosadi wa gagwe. Mo tseleng Rantsowa a be a boya, fela a dira gore a tle go itisitse a tle a bone ge a ka se ke a fitlhela monna ole gape fa teng. Ge a tsena a se ke a fitlhela Nokwane a ve a fete a bolela mosadi wa gagwe gore wa lwala o busitswe ke bolwetse mo nageng. Ba be ba itisa-tisa go se go tona ba be ba robala. Ka mosho ge Rantsowa a tsoga a bela a re o ikutlwa kaone, o tla tsamaya o ikutlwa gore o tla a fitlha. A be a laela mosadi a be a tsena tseleng, a ya go nna sebaka sa malatsi a neng a sa bolela. A boa ka pele a tla e le bosigo ge a tsena kwa gae, a fitlhela batho mo gongwe a tsena ka gae, ba santse ba itisitse. Ge a tsena a fitlhela monna yo Nokwane a itisitse le mosadi o. Ge a tsena a fete a dumedisa. Mosadi a mo fa dijo a ja. Ge a sena go ja a be a re ene o lapile o wa robala. Ke ge Nokwane a tsamaya, ge Nokwane a sena go tsamaya Rantsowa a be a botsa mosadi gore nare monna yo ke agang ke mofitlhela fa o batlang, mosadi a bolela gore wa be be a tlile go itisa fela. Rantsowa a botsa mosadi thata gore ke eng ge monna o, ene, ke aga ke mona, fa, mme banna ba bangwe ga ke ke ke ba bona. E ne ke eng, o batlang mosadi fela a bolela gore wa be a tlile go itisa fela ga gona se/ a se batlang. Rantsowa a be a kwata a be a betsa mosadi gore a bolele mnete.

19

Rantsowa ka mosho a be a ya kwam rakeng a ya sebaka se se tona a ise a tle mo gae. Mosadi wa gagwe a be a tshola ngwana le Nokwane. Ge Rantsowa a bowa kwa morakeng a fitlhela ngwana a tshotse. Ge a botsa mosadi gore o tsere kae ngwana yo a bolela gore o mo tshotse le Nkwane. Ge monna a botsa gore ntlha erile ke go botsa ke re monna yo o batlang fa wa re ga a batle sepe. Rantsowa a be a begela baago bo kgetsi ge ba utlwa ka fa a bolelang ka teng, ba tlisa Nokwane mo kgotleng. Nokwane ge a tsena mo kgotleng a bolela gore ene, o ipona molato fela mosadi ke ene a dirileng gore a be tle a dire molato. Ge mosadi a bodisa fo a bolela gore e, ke nnete.

Lekgotla la athola Nokwane kgomo tse tharo mosadi o otlwa a ntsha dikgomo tse tharo. Ba mpa tse tharo. Nokwane ene ~~a-tshabe-a-bake-a-seke~~

20

mmolela gore a tshabe a bake a seke a tlhole a tsena mo tlung ya monna o mongwe. Monna yole Rantsowa ge lekgotla le sena go mo naya dikgomo a be a di isa kwa morakeng le gona a fete a nna sebaka kwa teng a re wa di tlwaetsa. Ge a ntse a le kwa teng, Nokwane a be a ya ka mosadi wa Rantsowa a ya Mokwena ka ene, a tlogela ngwana yo a mo tshotseng le Rantsowa le mmago Rantsowa. Ge a laela matswalagwe, a re o ya kwamorakeng, o tla bowa. Kwa morago matswalagwe, e ge a utlwela gore mosadi ole o ile Mokwena le Nokwane. Ge Rantsowa a tswa kwa morakeng a fitlhela mosadi a ile. Mmagwe a fete a mo nyatsa gore o sale a nna kwa morakeng sebaka. Rantsowa a athama fela, a se ke a itse gore a ka reng mosadi yo jaaka a sale a tsamaya ga a ise a tle, ontse fela koo le Nokwane.

Kwa morago Rantsowa a be a batla mosadi o mongwe a nyala, ka gore ga a ka a ikutlwa ga latela mosadi gagwe kwa a ileng teng. Fela mosadi yo Rantsowa a mo nyetseng ga a tshola bana e sale e ba ya ngwana yo tlogetsweng ke mosadi ole wa pele. Fela Rantsowa ga a ka a mo latlha a ntse le ene fela.

21

Actual case-

Rangwedi o kile a nyala mosadi a nna le ene sebaka sa ngwaga, a be a tshola ngwana wa mosimane. Rangwedi a be a ya kwa Gauteng go batla tiro.

A fete a a tsaya sebaka se se tona a ntse a nna kwa teng.
 Mosadi wa gagwe a mo letela, fela Rangwedi a tsaya sebaka.
 Kwa morago mosadi wa gagwe a be a tshola ngwana le monna o mongwe
 ngwana yo a be a gola ge go ntse go lebeletswe Rangwedi, mosadi
 wa gagwe a be a tsewa ke monna yole a mo tshodisitseng ngwana
 a be a ya le ene kwa Kgalagadi. Ge ba sena go tsamaya ba setse
 ba feditse ngwaga kwa teng, Rangwedi a be a tla gae. Ge a tsena
 a fitlhela mosadi wa gagwe a ile kwa Kgalagadi le T Ratsetse
 Ge a re o botsa bo-rragwe ba mmolela gore molato ke wa gagwe,
 ke wena o tsereng sebaka kwa makgoweng, kwa morago ge Rangwedi
 a ntse a le mo gae a bile a setse a rata go batla mosadi o mongwe
 ke ge Ratsetse a tla mo gae a tswa Kgalagadi. Ge rangwedi
 a mmona a be a mo isa kgotla ka eo nako fela Ratsetse
 a tlogetse mosadi kwa Kgalagadi le bana. Ge kgetsi e tsena
 mo kgotleng, banna ba botsa Rangwedi gore ke sebaka/se se ka
 nnankang ge a ntse a le kwa makgoweng. Rangwedi a bolela o na
 le sebaka sa ngwaga tse thataro. Ba mmotisa gore a sebaka
 so sotlhe se a o ne o sa gopole gore mosadi go tlhoboga.
 Rangwedi are " Ga go kgathatsege mosadi ke wa ka ga ke ya mo
 tlhakana le ope". Banna ba botsa Ratsetse gore o diretse eng
 gore a tshabe ka mosadi wa Rangwedi. Ratsetse a tlhoka mabaka
 a bolela fela gore ene o fitlhetse mosadi yo a sena monna.
 Ba mmotisa gore o mo fitlhetse kwa ntlung ya mang. Ratsetse
 a tlhoka molomo. Banna ba mmotisa gore jaanong mosadi yo o kae.
 A bolela gore o mo tlogetse kwa kgalagadi. O tla tla
 kwano mogago ga mariga. Banna ba mmolela gore re go otlala kgomo
 tse thataro, le mosadi re mmotla fa. Mosadi wa Rangwedi a
 bolela gore ge ele mosadi ene ga a tlhe a matla, Ratsetse a
 ka ntsha dikgomo tseo fela. Fela o batla ngwana yo a tlogetseng
 mosadi a mo tshotse. Banna kwa morago ba athola Rangwedi
 dipodi tse tharo, boemong ba sebaka se a se ntseng kwa
 makgoweng. Ba bolela gore Rangwedi o na a leka mosadi
 wa gagwe ga go a mosadi yo a ka tlogelwang nako e kalo,
 me a se ke a dira molato le banna ba bangwe. Ratsetse a ntsha
 dikgomo tse a boelwa ke mosadi yole. Rangwedi ene a ntsha

22

23

359

K32/13

12 *

23cont.

tse, banna ba di ja. Kwa morago Rangwedi a batla mosadi o
mongwe a nyala le ngwana yole a rileng wa mnatla, Ratsetse a
ya go tsaya kwa Kgalagadi a mo mo naya.

END .S 359